

Uvod

U praksi se razlikuju dva oblika finansiranja: sopstvena sredstva i pozajmljena sredstva. Otpočinjanje biznisa zavisi kako od preduzetnika i njegovih sposobnosti, tako i od okruženja. Preduzetnik je centralna ličnost. To je osoba koja donosi odluku o tome da li će ući i kada će ući u neki biznis. S druge strane, država je tu da pruži finansijsku i nefinansijsku pomoć preduzetnicima. Finansijska pomoć se odnosi na obezbeđenje finansijskih sredstava za otpočinjanje biznisa, dok se nefinansijska pomoć odnosi na davanje stručnih saveta, održavanje kurseva, konferencija, seminara i drugih manifestacija i priredbi koje mogu pomoći potencijalnom pokretaču biznisa u značajnoj meri. Pored preduzetnika i države, tu su još i komercijalne banke koje daju određena finansijska sredstva preduzetnicima u vidu različitih oblika zajmova, kao što su lizing, krediti i slično. Naravno, postoje i druge organizacije koje pomažu preduzetnicima u startovanju biznisa, ali one nisu dovoljno razvijene u Srbiji. To su na primer venture fondovi, poslovni anđeli, itd. Do pre nekoliko godina preduzetnici u Srbiji su imali nekoliko „izvora“ finansiranja, koji nisu uključivali banke, investicione fondove i slično. To su bili sopstveni novac, novac od prijatelja ili porodice, i ne baš preporučljive pozajmice od raznih agencija po zeleniškim kamatama. Tranzicija, koja je počela 2000. godine, je donela sa sobom i onu vrstu finansiranja koja je preovlađujuća u razvijenim i uređenim zemljama, a to su bankarski krediti. U prvih nekoliko godina, posle 2000. godine, ovi krediti su bili nedostupni preduzetnicima zbog svoje visoke cene, tj. kamata. Danas, stvari stoje drugačije. Bankarski krediti su dostupniji i uz subvencije države mnogo primamljiviji od drugih vrsta finansiranja otpočinjanja procesa privredivanja.

Načini finansiranja u Srbiji i u svetu

Načini finansiranja:

Krediti poslovnih banaka

Krediti Fonda za razvoj

Kreditne linije međunarodnih finansijskih institucija

Sredstva iz NIP-a

Poslovni anđeli

Venture Kapital

NVO

Najzastupljeniji način finansiranja otpočinjanja biznisa, u Srbiji, jeste preko bankarskih kredita. Preciznije, novčanu ponudu malim i srednjim preduzećima danas u Srbiji diktiraju komercijalne banke. Ove banke određuju cenu novca koji ine investiraju u start up kredite. Naime, da bi se novac mogao pozajmljivati, prethodno ga je neophodno imati. Banke koje imaju odobrene kreditne linije međunarodnih finansijskih institucija, poput Evropske banke za obnovu i razvoj ili Nemačke razvojne banke KfW, mogu preduzećima da ponude novac uz niže kamate.

Važnu ulogu u finansiranju ovog sektora kroz različite kreditne linije, koje su povoljne za preduzeća, ima i država. Zvanična srpska statistika govori da se u malim i srednjim preduzećima stvara više od polovine društvenog proizvoda, te da je u tim firmama zaposleno dva od tri radnika u Srbiji. Ako se uzmu u obzir ovi podaci, ali i to da sa razvojem ovog sektora država može da računa i na veći izvoz, što bi dovelo do stabilnosti privrede, ali i smirivanja socijalnih nemira, ne čudi to što je danas država jedan od najvećih finansijera otpočinjanja biznisa u Srbiji. Ona to čini kroz razne fondove za razvoj privrede. Značajne su aktivnosti fonda za razvoj Republike Srbije i Fonda za razvoj AP Vojvodine. Treba naglasiti to da je Republički Fond za razvoj u 2005. godini obezbedio više od 11 miliona evra (1 mlrd. dinara) za dodelu mikrokredita nezaposlenima koji se spremaju da otpočnu biznis. Krediti se dodeljeni, na osnovu javnog konkursa, 721 preduzetniku početniku u pojedinačnoj vrednosti od 5.000 do 20.000 evra, sa kamatnom stopom od 1% na godišnjem nivou i rokom otplate do pet godina, a period počeka je bio do godinu dana. Budžetom Republike Srbije za 2006. godinu, odvojeno je ponovo 1 mlrd. dinara (više od 12 mil. evra) za ove namene i pod istim uslovima. Iz Nacionalnog investicionog plana je za poslednji kvartal 2006. i za 2007. godinu opredeljeno 595 mil. dinara za kreditiranje start-up projekata za specifične ciljne grupe i 850 mil. dinara za mikrokredite za samozapošljavanje. Krediti se odobravaju u iznosu do 30000 evra, kamatna stopa je 1%, rok otplate do 3 godine, sa periodom počeka do godinu dana.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com